

Bakgrunnsnotat: MUSIT-samarbeidet, og fem alternative modeller for drift og utvikling av en Collection Management System (CMS) for universitetsmuseene.

1. Historikken - evaluering

MUSIT ble evaluert i 2013, og MUSIT sin styrings- og ledelsesstruktur ble etter dette endret basert på rådene i evalueringen. På årsmøtet den 27. februar 2019 ble det vedtatt at det skulle gjennomføres en ekstern evaluering av MUSIT-samarbeidet. Deloitte AS fikk oppdraget. Evaluering var primært knyttet til IT-leveranse, og årsaken til forsinkelsen i ferdigstilling av IT-arkitekturprosjektet (https://wiki.uio.no/usit/musit/images/2/2e/MUSIT_EvalueringsRapport_-_1.0.pdf). Rapporten ble levert den 26. juni 2019 og behandlet på et ekstraordinært årsmøte den 22. august 2019.

Rapporten tegnet en organisasjon som er i krise i forhold til utvikling av datasystemet. Rapporten viser til mangler ved alle forhold som ble vurdert. Rapporten stedfester at det er manglede profesjonalitet både på bestiller- og leverandørsiden, og ferdigstilling av ny IT-arkitekturprosjektet har tatt mye lengre tid enn antatt, kostet mer ressurser, og er fortsatt ikke ferdig. Rapporten påpeker også at det er en manglende tillit i MUSIT til USIT som leverandør og visa versa. Rapporten viser også at MUSIT har lyktes på en del områder. MUSIT har utviklet en unik felles IT-løsning for ulike faggrupper. Det har blitt utarbeidet felles virksomhetsplan, strategi, prosesser og kvalitetssystemer. Og MUSIT har blitt museenes arena for samarbeid og faglige diskusjoner på tvers av fagområder.

1.1. Samarbeidstiltak, driftsavtalen med USIT, og tilgang til kildekode og egne data

Samarbeidstiltaket fra 2014-2016 (forlenget 2017-2019) er blitt forlenget ut 2020 (https://wiki.uio.no/usit/musit/images/0/02/MUSIT-avtalen_2014.pdf). En eventuell forlengelse av eksisterende avtale, eller forslag til ny avtale, bør forelegges eierne før årsskifte.

Driftsavtalen mellom MUSIT og USIT fornyes automatisk for ett år om gangen og følge avtale om samarbeidstiltaket universitetsmuseenes IT-organisasjon (MUSIT). Driftsavtalen kan sies opp av begge parter med tolv måneders skriftlig varsel.

1.2. Tilgang til kildekode og egne data

I brev til MUSITs styre fra UiOs IT-sjef Lars Oftedal datert 21. august 2020, om tilgang til kildekode og egne data med en eventuelt nedleggelse av MUSIT, klargjorde IT-sjefen at UiO/USIT vil;

- Tilgjengeliggjøre kildekode for de som ønsker det i MUSIT samarbeidet. Koden som er utviklet med den nye MUSIT-arkitekturen er GPL-lisensiert.
- Men, «For Delphi-klientene er det benyttet kode fra tredjepartsbibliotek/-leverandører, som USIT vil anta ikke enkelt kan "gis bort" av USIT. De som ev. ønsker å videreutvikle/vedlikeholde sine egne Delphi-klienter må antakelig da inngå avtale med de samme tredjepartsleverandørene».
- «Deltagerne i MUSIT, ved sine respektive museer, eier sine egne data. Det enkelte museum sine data vil museet få overlevert fra UiO/USIT hvis det blir besluttet at MUSIT skal legges ned og det ikke videreføres felles».

1.3 Styrets arbeid

På et ekstraordinært årsmøte den 22. august 2019, fikk MUSITs styre mandat om å ivareta de oppgaver som er beskrevet i vedtektene for MUSIT, og samtidig ha et særskilt ansvar for å følge opp evalueringsrapporten. Styret la en strategi for å svare på evalueringsrapportens syv prioriterte tiltak;

- Strategi for tilgjengeliggjøring av samlingsdata
- MUSIT bør styrkes som en profesjonell bestiller:
  - Etablere en produkteierfunksjon
- Dersom USIT skal fortsette som leverandør - *må USIT være mer profesjonell leverandør, - bekrefter at MUSIT er en prioritert kunde, -garantere for tilstrekkelig kapasitet og kompetanse til å lede og gjennomføre avtalt prosjektgjennomføring.*
  - Estimere gjenstående arbeider
  - Etablere et mer formelt bestiller/leverandørforhold
  - Utarbeide en prioriteringsliste / veikart som tydeliggjør hva som skal utvikles

1.3.1 Faglig referansegruppe for MUSITs styre

Faglig referansegruppen for styret ble oppnevnt den 10.09.2020

(https://wiki.uio.no/usit/musit/images/5/5c/Referat_Styremote_10Sept2019_A.pdf). Referansegruppen skal bistå styret i arbeidet med oppfølging av evalueringsrapporten.

Gruppen har levert to rapporter til styret: «*Rapport - Tilgjengeliggjøring, publisering, formidling og dataløsning for universitetsmuseenes samlingsdata*» 11.11.2019

(https://wiki.uio.no/usit/musit/images/d/d5/Rapport_til_MUSIT_styre_fra_faglig_referansegruppe_11_11_2019.pdf) og «*RAPPORT - MUSIT; Kartlegging av alternative Collection Management Systems.*

Innhenting av brukererfaringer av ulike systemer ved forskjellige institusjoner». 16. mars 2020

(https://wiki.uio.no/usit/musit/images/0/06/RAPPORT_Alternativ_systemer_16Mars2020_endelingWithVedleggene.pdf).

1.4 Dersom USIT skal fortsette som leverandør

USIT må være mer profesjonell leverandør, -bekrefter at MUSIT er en prioritert kunde, -garantere for tilstrekkelig kapasitet og kompetanse til å lede og gjennomføre avtalt prosjektgjennomføring.

Styret avholdt et møte (14. 11.2019) med UiOs IT-direktør Lars Oftedal for å diskutere USITs rolle som leverandør, estimere gjenstående arbeid, og drøfte etablering av en mer formelt bestiller / leverandørforhold.

1.4.1 Estimere gjenstående arbeid

I 2018 ble Plan for avvikling av Delphi-klientene utarbeidet

(https://wiki.uio.no/usit/musit/images/d/d6/Slutt_Rapport_Delphi_Avvikling_mars2018.pdf). I november 2019 tok felles koordineringsgruppen, i lag med utvikler fra USIT, en gjennomgang av planen. Det ble besluttet om å beholde samme rekkefølge for utviklingen som var bestemt i 2018.

USIT estimerte at det er behov for 40 årsverk (337 månedsverk) til å ferdigstille utvikling av det nye MUSIT-systemet nok til å avvikle den gamle Delphi-klienten (Styremøte 10.03.2020 V/Sak 16/03 - <https://wiki.uio.no/usit/musit/index.php/Styredokument>). Organisatorisk er utviklingen lagt inn under det vanlige driftsregimet til USIT. For tiden er det ca. seks utviklere som jobber med modulering, der en av dem har rollen som Scrum Master. Et forsiktig anslag tilsier at dette arbeidet kunne avsluttes ca. 2027-2030.

1.4.2 Ny styringsmodell: Etablering av et mer formelt bestiller/leverandørforhold

Et forslag til en ny styringsmodell for samhandling mellom USIT, MUSIT, og museene, ble oversendt USIT høsten 2019. Forslag til modell ble diskutert under styremøte den 10.03.2020 med UiOs IT-sjef Lars Oftedal (<https://wiki.uio.no/usit/musit/index.php/Styredokument>).

1.5 MUSIT - økonomi

MUSIT har et samlet årlig budsjett på ca. 10 millioner.

I 2019 kjøpte MUSIT 9482 timer til drifts- og utviklingstjenester fra USIT (UiO bruker 1500 timer som et årsverk). Dette fordeler seg på 1197 timer til driftstjenester av den gamle IT-løsning, 1182 timer til driftstjenester av den nye IT-løsning, og 7103 timer til utvikling av den nye IT-løsning. Til sammen utgjøre dette 8,338.208,- NOK.

Samme året brukte MUSIT 1,306.000,- NOK på administrasjon (daglig leder, produkteier i ca. 40%, og 1% overhead til USIT/UiO).

Adm. (daglig leder, produkteier, 1% overhead til USIT)

ÅR	SUM
2018	1 474.000,- NOK
2019	1 306.000,- NOK
2020 (budsjettert)	1 355.000,- NOK

Kontingenten 2008 - 2020

MUSIT-kontingenten var uforandret på kr. 8 609.000,- NOK fra 2011 til 2014. I 2015 ble kontingenten økt for å dekke daglig leder stillingen, og men ble stående uforandret på kr. 9 899.000,- fra 2015 til 2017, inntil en pris- og indeksjustering ble gjennomført i 2018.

Inntekter	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
NTNU	1843	1843	1928	2023	2023	2023	2023	2326	2326	2326	2393	2458	2539
UiT	1105	1105	1148	1205	1205	1205	1205	1386	1386	1386	1426	1465	1513
UiB	1843	1843	1928	2023	2023	2023	2023	2326	2326	2326	2393	2458	2539
UiS	0	220	492	516	516	516	516	594	594	594	611	628	649
UiO	2600	2600	2706	2841	2841	2841	2841	3267	3267	3267	3362	3453	3567
SUM	7391	7611	8202	8608	8608	8608	8608	9899	9899	9899	10185	10462	10807

Årsmøte 2009: Universitetet i Stavanger opptatt som medlem.

Lønnskostnadene for 2010 økt med 35 %, universitetene ble varslet om prisjusteringen

Årsmøte 2011: V-Sak 01/02-2011. Kontingenten for 2011 økes med 5 % for å kunne styrke bemanningen rettet mot naturhistorie

Ansettelse av daglig leder 2015

Årsmøte 2017: V-Sak 5/1-2017 vedtok justering av kontingent - i takt med lønns og prisvekst (start i 2018)

Pris- og indeksjustering i 2018 var på 2,9 % . For 2019 det var på 2,7 %.

2. Alternativ 1, 2, 3, og 4.

I Eiermøtet den 30.april 2020 (V-sak 08/02-2020 Alternativ Collection Management Systems, veien videre) ble fire ulike modeller for videreføring av MUSIT-samarbeid lagt frem:

1. Fortsette dagens modell

Videreføring av MUSIT systemer med totalansvar for leveranse og tilpasninger hos MUSIT organisasjon med USIT som underleverandør - flat finansiering (dagens modell)

2. Flytte forvaltning og kjøp av en kommersiell løsning

Migrering til et eller to systemer i markedet med totalansvar for leveranse og tilpasninger hos en UiX aktør (ikke UiO USIT) - økt finansiering

3. Flytte forvaltning med fortsatt skreddersydd løsning

Videreføring av MUSIT systemer med totalansvar for leveranse og tilpasninger hos en UiX aktør (ikke UiO USIT) - økt finansiering

4. MUSIT avsluttes som felles løsning

Avslutte MUSIT slik det er nå og overlate til det enkelte universitet ut fra sitt (sine) museums behov m.m. å utvikle og drifte egne systemer for samlingsdatabaser

Eierne bestemt blant annet at:

- Universitetet i Oslo tar en intern diskusjon med USIT om alternativ 1, med den forskjell at USIT tar et tydelig eieransvar for produktet og dialogen med museene.
- Overordnet mulighet for å realisere alternativ 2 og 3 skal utredes.
  - NTNU, UiT, og UiB diskutere alternativ 2 og 3 sammen, inkludert konsekvenser økonomisk, teknisk og personalmessig, med tanke på å enes om en CMS-eier.
- Vurdering av alternativ 4 skjer ved hvert enkelt universitet.

2.1 «Alternativ 1»

«Videreføring av MUSIT systemer med totalansvar for leveranse og tilpasninger hos MUSIT organisasjon med USIT som underleverandør - flat finansiering (dagens modell).»

I brev (19. juni 2020) om alternativ 1 svarer UiO at «UiOs museer ønsker å være en aktiv partner i utvikling av de databasebehov de har og vil ha en tettere samhandling mellom sine brukere og utviklerne. Slik vil det ikke være hvis bestillerkompetansen på det museumsfaglige legges ved et annet universitet» (https://wiki.uio.no/usit/musit/images/c/c0/UiO-MUSIT-nytt-alternativ_Svar_BOTT_Vedtak.pdf).

UiO konkludere med at det vil ikke være aktuelt med «...en modell for MUSIT hvor ikke UiO er med på bestilling, styring og prioritering av utvikling og forvaltning».

2.2 «Alternativ 2 og 3»

UiB og NTNU har nedsatt en liten arbeidsgruppe mellom IT-avdelingene på NTNU og UiB for å arbeidet med Alternativ 2 og 3. Så langt har de:

- Vurderer alternativet med overføring av leveranseansvaret for MUSIT
- Foreløpige vurderinger:
  - Kritisk til overtagelse av eksisterende løsning (kompetanse, risiko, teknologi)
  - Anbefaler fortsatt drift hos USIT av gammel løsning
  - Vil ikke konkludere på valg mellom kjøp, delvis kjøp/åpen kildekode eller skreddersøm.
Men, hvis mulig å dekke 80% funksjonalitet gjennom kjøp, så anbefales kjøp sammen med integrasjoner og noe skreddersøm/åpen kildekode for tilleggsfunksjonalitet.
  - Vektlegge modularitet og framtidsrettet teknologi, programmerbare grensesnitt, skyteknologi (Ref nye Språksamlingane, nettordbøkene)
  - Arbeidet bør utføres etter moderne prinsipper for smidige, kryssfunksjonelle team, der teamet sammen med produkteier gjør løpende prioriteringer.
- Forventer økte kostnader i en overgangsperiode.

2.3 «Alternativ 4»

«MUSIT avsluttes som felles løsning Avslutte MUSIT slik det er nå og overlate til det enkelte universitet ut fra sitt (sine) museums behov m.m. å utvikle og drifte egne systemer for samlingsdatabaser».

Universitetsmuseene, ved sine respektive eiere, fikk oppdraget om å vurdere konsekvensene av å ikke fortsette med et felles system. Svarene ble behandlet i styremøte den 24.06.2020 (V-Sak 43/08-2020).

Nedenfor er en oppsummering av universitetsmuseenes svar på Alternativ 4. De innkomne notatene med styresak ligger på MUSIT Wiki (<https://wiki.uio.no/usit/musit/index.php/Styredokument#2020> og https://wiki.uio.no/usit/musit/images/8/81/Sakspapir_Styremote_24juni2020.pdf).

Hoved konklusjoner: Museene, med unntak UiO, er i hovedsak enige om at å legge ned MUSIT-samarbeidet ville være både økonomisk kostbart, et tilbakeskritt for forskning og forvaltning ved museene og universitetene, skadelig for den lovpålagte arkeologiske utgravingsvirksomheten, og dessuten vil samarbeidet og samhandling ved og mellom museene / universitetene tape kvalitet eller opphøre. En nedleggelse av MUSIT samarbeidet vil ikke minst kunne bli et omdømmetap for museene og universitetene.

UiO vil avslutte MUSIT-samarbeidet for å stå fritt til «..å konsentrere seg om å få på plass løsninger som er de beste for UiOs museer...», og for å bl.a. lettere kunne å inngå i samarbeid med andre institusjoner.

Noen hoved punkter fra uttalelsene:

- MUSIT er et viktig redskap for samlingsforvaltning, forskning, kulturminneforvaltning, og er en av de viktigste forskningsinfrastrukturene ved museene.
- MUSIT har gitt museene en nasjonal forsknings- og forvaltningsdatabase som internasjonalt har vært forut for sin tid og som er helt unik i museumssammenheng.
- Samarbeidet har gitt nasjonal faglig samhandling og standardisering.
- Med en nedleggelse mister museene et viktig nasjonalt møtested for samhandling, kunnskapsdeling og samordning innenfor samlingsforvaltningen og på tvers av fagene.
- De felles rutiner, og standarder utarbeidet under MUSIT, vil sviktes.
- Dette vil medføre til at datakvalitet faller, blir fragmentert, og det er stor risiko for tap av virksomhetskritisk dokumentasjon av samlingene.
- En skadeliggjøring av den lovpålagte arkeologiske utgravingsvirksomheten.
- Museenes rolle som leverandør av data og kontaktfelt for bl.a. NIKU (norsk institutt for kulturminneforskning), Riksantikvaren (RA), GBIF (Global Biodiversity Information Facility), og Artsdatabanken (ADB), vil kunne sviktes.
- Det antas at den samlede (nasjonale) kostanden ved å gå tilbake til lokale løsninger, vil være større enn ressursene en nå bruker på MUSIT-samarbeidet.

3. UiO's forslag av et alternativ 5

I email den 02.09.2020 fremmer UiO et alternativ 5 for videreføring av samarbeidet med museumsdatabasene

(https://wiki.uio.no/usit/musit/images/c/c6/Alternativ_5_UiO_MUSIT_organisering_2021_notat_museene_30-8-2020_gt_eu.pdf).

Noen hoved punkter fra alternativ 5:

- UiO, ved Kultur- og Naturhistorisk museum, åpner for å ta en koordinerende rolle for å få på plass løsninger som er de beste for vitenskapelige museumssamlinger.
- Det opprettes en styringsgruppe der de deltagende universitetsmuseenes direktører utgjør medlemmene.
- Museene som slutter seg til samarbeidet, ved å inngå avtaler om drift av samlingsforvaltningsløsninger med USIT, inngå i et brukerforum som kommer med forslag til nyutvikling av moduler og funksjoner, og i et organ som prioriterer de ulike utviklingsoppgavene som brukerforaene foreslår. Dette organet skal ha representanter fra de samarbeidende museene.
  - Brukerforum og prioriteringsorgan ledes og administreres av museene ved UiO.
- UiO og USIT ønsker å bruke TSD-modellen som utgangspunkt for å organisere videreutvikling og drift av samlingsforvaltningsløsninger som andre kan benytte seg av.
- KHM, NHM og USIT inngår et tett, formalisert samarbeid om (videre)utvikling av dagens løsninger og legger en plan for anskaffelser av løsninger og systemer det er naturlig å anskaffe eller få utviklet av andre enn USIT. Dette vil skje i samråd med den nevnte styringsgruppen og brukerforaene.

Notat

18. September 2020

Susan Matland

Daglig leder for MUSIT